

ЄВАНГЕЛЬСЬКА ПРАВДА

УКРАЇНСЬКА ЄВАНГЕЛЬСЬКО - РЕФОРМОВАНА ЦЕРКВА

З Різдвом Христовим !!!

Поклоніння мудреців

Матвія 2:1-12

Дорогі брати і сестри.

Вам частенько доводилося чути про цих мудреців зі сходу. Вже чимало про них знаєте. Але сьогодні я вам розповім дещо нове про них, чому я й сам дивувався.

Багато було незвичного у тому, що мудреці прийшли поклонитися Ісусу, але ця історія також зосереджена на подорожі, і подібно багатьом історіям містить в собі алегоричний відтінок. Тобто людей чи події в цій історії можна ототожнювати з людьми чи подіями в нашому сучасному житті. Християнське життя є схоже на подорож,

яка починається з маленького кроку на шляху до Бога і закінчується визнанням Ісуса Христа нашим Господом і Спасителем. В даному випадку цю подорож можна порівняти до мандрівки мудреців. Про це трішки пізніше, а зараз - сама історія.

Хто були ці мудреці, ніхто не знає. Дехто їх вважає за астрологів, дехто за вчених. Ще дехто каже, що вони були царями східних країн.

Навіть ніхто не знає звідки конкретно вони прибули і скільки їх було - три чи більше. Багато вчених вважають, що вони прибули саме з Вавилону, оскільки саме там деякий час жили євреї і саме там вони залишили після себе багато спогадів, сувоїв, книг пророків, у яких було написано про прихід Месії-Царя.

Тому, коли одного вечора декілька мудреців побачили яскраво сяючу зірку, ніхто не вагався, що саме ця зоря сповіщає про щось надзвичайне. І коли виявилось, що вона є над Юдеєю, то всім стало зрозуміло, що ця зоря сповіщає про народження Месії-Царя.

Спочатку мудреці думали, що вони помиляються і що це

проста зірка чи якийсь злиття зірок, але через деякий час вони побачили, що ця зірка залишається на місці і не міняє свого положення разом з іншими зорями. Це здивувало мудреців, і вони зрозуміли, що без Божого втручання тут не обійшлося.

Ще й до цих пір ніхто не знає, що то була за зірка. Чимало вчених пробували розгадати цей феномен, але так і не змогли.

Де народжений Царь Юдейський?
Бо на сході ми бачили зорю Його,
і прибули поклонитись Йому.

Матвія 2:2

ПРОПОВІДЬ

Поклоніння мудреців

ПРОПОВІДЬ

Чи ж жінка забуде своє немовля?

СПОГІД

Напередодні Різдва

Віснання Ресформованої церкви до шанування "Богородиці"

10 Заповідей -
ми знаємо і ми виконуємо?

новини світу
новини урви
порядок
Воселужинь

І вони також зрозуміли, що без Божественної сили тут не обійшлося.

Далі слідує досить дивне рішення деяких мудреців. Не дивлячись на те, що вони були язичниками, зовсім не вірили в Бога, і тут вирішують іти поклонитися тому новонародженому Месії-Царю. Мудреці приготували подарунки, якими визнавали народжену дитину не просто за царя, але й за Бога. Вони знали хто є ця дитина, можливо, навіть краще за самих євреїв.

І тому вирішили йти. Тут несаможіть задаєшся питанням, що їх змусило долати близько тисячі кілометрів пустелею? Це ж не сісти в літак і прилетіти, а це пару місяців у дорозі. Невже їм не було шкода свого часу, здоров'я, грошей і таке інше? Чому просто не послати листа? Сиділи б вдома, кожен займався б своєю справою і все, але чому потрібно було йти?

Багато їхніх друзів, таких само вчених, астрологів не захотіло з ними йти, вони навіть насміхалися над їх рішенням. Але не зважаючи на глузування друзів, незважаючи на сотні кілометрів, які доведеться подолати, на труднощі в дорозі, які будуть, на кошти, здоров'я, і ще багато інших перешкод, - ці мудреці ідуть.

Дорога справді була довгою і не все так просто і радісно давалося. Сотні кілометрів пройти пустелею не просто. Та ще й розбійників на той час розвелось багатенько. І кожного разу при якійсь труднощі завжди виникала думка: „А, може, повернутися, ну що ми там забули?“ Але ці люди йшли, хоч складно було, а скільки разів доводилося переборювати ті сумніви. Можна сказати, йшли невідомо за чим, невідомо чому, але йшли за зорею. Не розум вів, зоря вела, ніби кликала до себе.

Дорогою дуже часто їх розпитували про те, куди вони йдуть, а ті намагалися розповідати людям про мету подорожі. Деякі насміхалися, вважали мудреців не таким вже розумними людьми, які ідуть за якоюсь зіркою. Багато людей не могли зрозуміти того, як можна залишити свій дім і йти за якоюсь примарою, за тим, що може зникнути. Великою була спокуса відмовитись від пошуку Царя.

Траплялося, що небо захмарювалося і мудреці не могли йти, бо не бачили зорі, тоді вони сідали і чекали. Інколи думали, що зоря не з'явиться.

Після довгих тижнів ходьби, мудреці нарешті прибули до Юдеї. Ще потрібно було пройти трішки і дістатися до столиці - Єрусалиму. Але було дивним те, що в цій країні народився Цар, Месія, Вкупитель, а тут кого не спитай, ніхто нічого не знає. Вони самі, - язичники, мали розповідати Божому народові, що у тих народився Цар, Спаситель. Мудрецам просто не вірили, не хотіли навіть чути, що б їх якісь погани вчили. Бо, якби повірили, то пішли б разом з мудрецами.

Прийшовши в Єрусалим, мудреці сподівалися, що хоч там знайдеться якась людина, яка знає про народження Месії, але і тут ніхто не знав. Над мудрецами навіть сміються: «Ми - Божий народ, невже нам Бог не скаже, коли дасть Спасителя?» Мудрецам не вірили, як не вірили і якимось пастухам, які також кілька місяців тому розповідали, що бачили новонародженого Царя.

Мудреці думали, що вони вже щось переплутали, чи зірка їх не туди завела. Та і цар юдейський - Ірод, до якого вони прийшли, також

нічого не знав, ще й дуже розлютився, коли його запитали. Нарешті книжники і священики допомогли трішки прояснити справу. Потрібно було мудрецам іти до Віфлеєму.

І тут знову диво, знову вони побачили зорю. Ця зоря їх не просто завела у місто Віфлеєм, але ще більш вражаюче, вона ніби вказала дім, де був Ісус (Вірш 9). На хвилинку вони навіть засумнівалися, що знайшли великого Царя, бо в домі не було жодної ознаки королівської величі. Не було нічого, що могло вказувати на те, що ця дитина є кимось більшим, ніж сином селянина. Але серце і та зоря на небі підказували, що мудреці не помилилися, що саме це маленьке немовля буде Спасителем і могутнім Царем.

Тоді мудреці впали ницьма і вклонилися маленькому Ісусові, визнаючи його за Царя, Спасителя, та Божу дитину. І саме в той момент вони відчували незнане блаженство, мир у серці, спокій. Вони знайшли не просто великого Царя, але й могутнього Бога, який так полюбив світ, що прийшов на землю, щоб спасти Своїх людей від їхніх гріхів. Дивний план Божого спасіння людства, який багато хто не міг, чи не хотів приймати, але саме у такий спосіб Всемогутній Бог вирішив дати порятунок Своїм дітям, прийшовши у світ маленьким немовлям. Цю дивну подію та дивний план Божий, напевно, ми ніколи не зможемо збагнути своїм розумом, лише прийняти серцем, як то зробили мудреці та пастухи, які стали першими свідками народження Сина Божого - дивна воля Бога.

На початку цієї проповіді йшлося про те, що подорож мудреців містить алегоричний відтінок і щодо нашого життя. Всі ми одного разу в нашому житті побачили свою „зірку“ - те щось, що нас зацікавило, почало тягти до Бога - ми перший раз прочитали щось з Біблії, чи почули гарну проповідь. Можливо, ми вперше почули чудову пісню про Бога, яка торкнулася нашого серця, або почули свідчення, як Господь змінив чиєсь життя. Ми захопилися цією „зіркою“, яка, ніби, не переставала нас гукати і ми вирішили йти. Йти за Тим, Хто показав нам цю зорю, Хто на стільки полюбив нас, що зробив все можливе, аби знайти та спасти нас.

Можливо, спочатку з вас насміхалися друзі, як сміялися з мудреців. Але незважаючи на труднощі, страхи, сумніви, вірю, що багато з вас продовжують іти. Напевно багато хто задає собі питання: «Чого ми йдемо? Навіщо воно нам?» В такі моменти завжди кортить повернути. Навіть, прийшовши до церкви, ви можете знайти багатьох людей, які ще не знайшли Ісуса. Є деякі, які взагалі нічого не знають про Нього, подібно як в Палестині нічого не знали про народження Ісуса за часів мудреців. Нарешті, ви зрозуміли, де є Ісус, але виникають відразу сумніви: «Чи може той Ісус спасти нас, чи є Він єдиним Спасителем?» Адже, коли мудреці зайшли в дім, де був маленький Цар-Ісус, вони також сумнівалися, бо не побачили там нічого царського.

Але ці мудрі люди не помилилися. Вони дійшли до кінця, не звернули від мети. Не звертайте зі шляху шукання Спасителя і ви. Йдіть до того Ісуса, який заради спасіння кожного з нас, народився у Віфлеємі 2000 років тому. Він чекає на кожного з прощенням та життям вічним.

Мурза В.В.

«Чи ж жінка забуде своє немовля...?»

й Спостеріг тоді Ірод, що ті мудреці насміялися з нього, та розгнівався дуже, і послав повбивати в Віфлеємі й по всій тій околиці всіх дітей від двох років і менше, за часом, що його в мудреців він був випитав. Тоді справдилось те, що сказав Єремія пророк, промовляючи: «Чути голос у Рамі, плач і ридання та голосіння велике: Рахиль плаче за дітьми своїми, і не дається розважити себе, бо нема їх...»

Матвія 2:16-18

Щойно ми з вами прочитали страшні слова. Мало хто береться пояснювати їх, мало хто намагається навіть їх зрозуміти. Натомість, читаючи про такі речі, виникає дуже багато запитань, незрозумілих для нас, людей. Сьогодні ми спробуємо подумати над цими словами, подумати, чому взагалі такі речі сталися і чому вони описані в Біблії? Спробуємо подумати також, чи є щось важливе для нас особисто у цих речах, що Бог говорить до наступних поколінь? Нехай Господь допоможе нам слухати і розуміти.

Наша історія починається з приходом до царя Ірода мудреців, які шукали Ісуса, новонародженого Месію, Царя. Можливо, хтось інший зрадів би цій вістці про народження Месії, адже всі євреї чекали на Нього тисячі років. Потрібно було радіти з народженням Ісуса. Але ця радість не стосувалася Ірода. У своїх діях і під час свого правління він справді показав небачену жорстокість.

Коли Ірод став царем, найперше він наказав убити членів синедріону, верховного органу євреїв. Через деякий час він убив 300 своїх придворних. Коли брат жінки, який був первосвящеником, став занадто популярний, Ірод наказав убити і його. Потім він убив і свою дружину Маріамну, а також її матір. Раніше він не довіряв своїм ворогам, а тепер він не довіряв навіть своїм рідним. Він не хотів мати суперника до свого трону, тому без гризоти сумління наказує стратити трьох своїх власних синів. Римський імператор з цього приводу сказав, що краще бути свинею Ірода, ніж його сином.

Це була людина, яка правила Юдеєю, коли народився Ісус. На той час він був вже старий, але все ще ненавидів всіх, хто хоч у якийсь спосіб зазіхав на його трон. Його руки були в крові

багатьох жертв. Ви можете лише уявити ті темні та хитрі задумки, коли до нього прийшли мудреці зі сходу і запитали: „Де народився Цар Юдейський?“.

Який він був розлючений, почувши це питання. Він думав, що вже вбив всіх претендентів на свій трон. Не дивно, що весь Єрусалим був стурбований, або краще сказати, весь Єрусалим тремтів, бо знав, що буде знову вбивство. Його слуги дивувалися, як він дозволив мудрецам взагалі вийти з міста живими.

Але Ірод був хитрий, він скликав головних єврейських священиків і запитав у них про місце народження Месії. Вони знайшли, що саме у Віфлеємі. Наступного дня Ірод запросив мудреців і послав їх до Віфлеєму, і сказав, щоб вони і його попередили де можна знайти немовля (Матв. 2:8).

Згодом Бог попередив мудреців про те, щоб вони не йшли до Ірода, а йшли іншою дорогою. Тоді мудреці зрозуміли, що може бути велика біда, коли вони розкажуть правду про нового царя. Самі ж мудреці принесли подарунки для Ісуса як для царя, вони визнали його не просто простою людиною, але царем. Вони принесли золото, ладан та миро для Ісуса, але не для Ірода.

Ірод чекав на мудреців, але коли їх не дочекався, його люті не було меж. Він зрозумів, що немовля народжене у Віфлеємі в майбутньому може стати царем, і Ірод цього дуже боявся. Він задумав жадливий план. В випадку гніву він послав озброєний загін, щоб вбити всіх хлопців до двох років в околицях Віфлеєму. Тут слід відмітити, що Віфлеєм був невеликим містом, і число вбитих дітей було десь до 30, а не сотні.

Якби хтось зайшов до стайні тієї ночі, коли народився Ісус, то зрозумів би, що те немовля, яке лежить на руках у Марії, не принесе страху, і його не потрібно боятися. Але Ірод боявся. І після такого масового винищення дітей, його можна було назвати будь як, тільки не людиною. Це був не людський поступок.

Але всі ми знаємо, що маленький Ісус залишився живий. Божевільний цар так і не зміг вбити Божого Месію. Навіть, коли вояки з голими мечами були на дорозі до Віфлеєму, Бог у сні сказав Йосипу, щоб вони втікали до Єгипту.

Але тут само по собі постає питання: а хто ж попередив батьків інших дітей? Чи вони також мали сон? Чи вони мали кошмар упродовж довгих років життя? Певно, вони були першими мучениками, які

вмерли за Ісуса, певно Бог дав їм спеціальне місце на небесах. Ніхто не знає, ким вирости б ці діти. Можливо, разом з багатьма іншими людьми через 33 роки вони кричали б: „Розіпни Його!“ Ніхто не знає, чи були б ці діти послідовниками Ісуса, чи навпаки. Але мені здається, Бог краще знає, що Він робить, і очевидно у Нього були свої причини.

Описуючи ці події, євангеліст Матвій використав слова пророка Єремії: „Чути голос у Рамі, плач і ридання та голосіння велике: Рахиль плаче за дітьми своїми, і не дається розважити себе, бо нема їх...“ (Матв.2:18). Сам Єремія цим віршем змалював людей, яких цар Навуходоносор забирав у рабство у Вавилон. І коли полонений єврейський народ проходив повз місто Раму, де була похована Рахиль, дружина Якова, то люди вважали, що разом з ними, за їхніми дітьми плаче також і Рахиль. Тобто фактично ці слова пророка Єремії не зовсім доречні, проте Матвій вбачав у цьому виповнення пророцтва щодо Ісуса.

Дійсно, сумна і плачевна історія. Якось, читаючи Біблію, я прочитав ще одні

слова, які допоможуть нам зрозуміти цю історію. Як ви думаєте, чи могли матері цих вбитих дітей забути свою дитину? Чи могли вони забути те маленьке створіння, яке вони носили під серцем 9 місяців, яке в муках народжували та любили?

Дуже гарні слова сказав Господь про це: „Чи ж жінка забуде своє немовля, щоб не пожаліти їй сина утроби своєї? Та коли б вони позабували, то Я не забуду про тебе!” (Іс.49:15)

Для мене ці слова є дуже важливі. Вони показують ту величезну любов, яку Господь має по відношенню до нас. Ніяка любов у цьому світі не схожа на любов матері. Скільки б проблем не доводилось переживати ради своєї дитини, скільки б безсонних ночей не доводилось прожити, так чи інакше ця дитина залишається для матері дорожчою за золото. Проте, як Господь каже, навіть коли рідна мати спроможна забути свою дитину, яку вона народила, навіть коли вона зможе забути, Господь ніколи не забуде тих, кому Він є Батьком, кого Він створив, кого викупив своєю власною кров'ю, про кого пам'ятає і зараз. Любов Бога до своєї дитини є набагато більшою. Дійсно, настільки Бог полюбив цей світ, що віддав свого Сина, щоб ніхто не загинув, але мав життя вічне.

Чи відчуваєте ви у своєму житті таку любов Божу до нас? Чи вірите ви в таку любов Божу до Своїх дітей? Як відповідаєте на таку любов? Чи маємо ми хоча б краплину такої ж любові до Бога?

І ще дещо. Якщо ми можемо стверджувати, що так любимо Бога, то звідки береться гріх, звідки береться небажання жити за Божими заповідями, звідки береться ненависть до Бога? Чому навіть зараз у наш час є тисячі людей схожих до Ірода, які й зараз намагаються позбутися Христа, зректися Його своїми вчинками, вбити Ісуса у своєму серці? Адже скільки є у нашому світі, серед нас таких, які хочуть іти власним шляхом, які хочуть жити по своєму. І коли на цьому шляху такі люди зустрічаються з Ісусом, Який може втрутитися в їх егоїстичні плани, Який може дорікнути за гріховний спосіб життя, яким живе людина, тоді в такої людини залишається лише одне бажання - покінутися з Христом. Саме тоді, коли Бог заважає людині, вона використовує найжахливіші засоби, щоб позбутися Його.

Чи не буваємо і ми інколи схожі своєю поведінкою на того ж Ірода?

На жаль, такі ж Іроди будуть ще певний час - великі або маленькі. Це люди, які визнають свою несумісність з Ісусом, не дивлячись на ту велику любов, яку Бог проявив відносно них. Вони розуміють, що два царства не можуть існувати. Для таких людей Ісус заважає. Ісус заважав Леніну, Сталіну, Гітлеру і ще багатьом іншим „великим Іродам”. Але й серед простого народу є такі ж „маленькі Іроди”, які не хочуть навіть нічого чути про Бога, які вбивають Ісуса у своєму серці, які своїми вчинками розпинають Ісуса.

Проте люди, які загрожували життю маленького Ісуса, мертві. Іроди вмирають, а Ісус - живе. Горе тим людям, які подібні до Ірода.

Напередодні Різдва

До початку Святого вечора залишалися лічені хвилини. Але якими вони здавалися довгими! Ще й піст, який тривав весь день, нагадував про себе гучним бурчанням у шлунку. В будинку панувала атмосфера очікування найрадіснішого свята в році.

Двоє хлопчиків бігали від столу до ялинки, а звігти - до вікна. І поки дорослі закінчували приготування до урочистої вечері, братики змагалися, хто з них першим помітить на небі ранню зірку. Адже саме вона споконвіку служила сигналом до початку Святого вечора. Сама процедура підготовки до Різдва приводила дітей в невимовне захоплення, яке супроводжувало гучними криками та неймовірною метушнею. Кілька разів хтось з них прийняв за світло зірки вогні літака, який летів по небі, когось ввела в оману запущена з іншої вулиці ракета.

Коли очікування досягло свого піку, в двері постукали. На порозі стояла молода сім'я: тато і мама з маленьким сином на руках. Сталося якесь непорозуміння. Сусідів, які запросили цих людей до себе в гості на свято, не було вдома. І тому вони просилися на хвилинку, щоб зігріти молоко і погодувати в теплі немовля.

- Ми не будемо вас затримувати, швиденько впорасьмося і повертатимемося додому, - благальним голосом звернулася до господарів молода мама.

Звичайно, ніхто не почав перешкоджати цим відвідувачам. Їх провели на кухню, де дали можливість нагодувати свого синочка. А весь цей час за святковим столом панувало мовчання, навіть хлопчиська принишкли. Погляди присутніх раз у раз перебігали з годинника на прикрашений стіл, а із столу - на прочинені кухонні двері, за якими тихо переговорювалися незнайомці. На небосхилі вже давно засяяла та довгождана зірка, на яку тепер ніхто не звертав уваги, сподіваючись, що скоро непрошені гості покинуть їх дім. Не можна сказати, що господарі були замкнутими або негостинними людьми, ні. Тільки Різдво - це виключно сімейне свято і його прийнято зустрічати в колі найближчих людей. І поки такі думки роїлися в головах господарів, молода пара подякувала за допомогу і пішла до найближчої автобусної зупинки.

Здавалося б, тепер ніщо вже не перешкоджає початку трапези. Ось тільки бабуса, дивлячись на зайву тарілку на столі, візьми та й скажи: «А може це було святе сімейство?»

Присутніх немов жаром обдало: і справді, а раптом нас відвідав святий Йосип з Марією та немовлям Ісусом?

Через секунду хвилини тато з братом, поспішно одягнені, мчали у бік зупинки, а старший брат побіг на сусідню вулицю, але все марно: вони мов крізь землю провалилися.

Коли всі повернулися на свої місця, щоб продовжити свято, голос тата не був твердий, як завжди. Він читав у Євангелії про те, як люди не прийняли в свої будинки Святої сім'ї, і тим довелося знайти притулок в хліві з тваринами. Всі, хто сидів за столом, не зводили очей з порожньої тарілки, яку, за традицією, сім'я залишає для несподіваного гостя.

Того вечора вже не було тієї радісної атмосфери, яка завжди супроводжує день народження Спасителя. Зголоднілі дорослі не поспішали пробувати дванадцять святкових страв, а вогні на ялинці вже не настільки веселили хлопчиків.

З того часу минуло понад двадцять років. Старший син вже давно служить священиком в Церкві Божій. І щороку, напередодні Різдва, до нього знову і знову повертаються спогади про той вечір, коли в їх будинок постукала рука мандрівника. Та зустріч змінила його життя. І тепер він точно знає: Божий Син стукає в кожне серце, щоб разом з людьми святкувати Свій День народження. Тільки чи багато є тих, хто почує і хто відрукнеться на цей заклик? Чи багато є таких, які в цей святковий день справді чекають приходу Господа в їхні домівки та серця?

*Свідомо настоятеля Храму
Пресвятого Серія Ісуса, ксьондза
Артура Назраби*

ІСТОРІЯ СВЯТКУВАННЯ НОВОГО РОКУ

Дуже давно, десь на сході, там, де жили стародавні індо-іранці, де тільки починали формуватися перші персидські держави, землероби вже мали свій календар і знали: є в році доба, коли найкоротший день змінює найдовша ніч. Після цієї ночі Сонце з кожним днем дедалі довше затримується в небі, природа починає прокидатися, а життя остаточно торжествує над похмурою зимовою безмовністю і смертю. Цей день називається днем зимового сонцестояння і за нашим календарем припадає на 22 грудня. День найдовшої ночі і найкоротшого дня... Цього дня стародавні перси-землероби святкували народження Сонячного бога - Митри. За допомогою спеціальних обрядів і ритуалів вони допомагали Митрі народитися і перемогти зиму, допомагали приходу весни і новому урожаю. Все це було для них дуже серйозно, адже від своєчасного приходу весни залежало їх життя. А раптом таке станеться, що без їх допомоги Сонце не зуміє народитися, не зможе перемогти зиму?

Надалі Митра став одним з головних богів Персидського царства, а вже звідти потрапив до римлян, які, як відомо, до чужих держав відносилися дуже ревно і прагнули підпорядкувати їх собі, а до чужих богів, навпаки, налаштовані були вельми лояльно і нічого проти їх храмів і поклоніння їм не мали. Так сонячний Митра став одним з римських богів.

У Римській імперії місяці мали різну довжину (іноді довжину місяця можна було змінити за хабар), але Новий рік незмінно припадав на 1 січня - дату зміни консулів. Кінець грудня був часом святкувань і всілякого розгулу. Дуже вдало підходив сюди і день народження Митри - день перемоги Світа над Тьмою.

- Радій! - вітали один одного римляни. - Сонцеворот минув, ще один рік пройшов, справа до весни... Радій!

Так вони і раділи впродовж декількох століть, а коли Римська імперія офіційно стала християнською, раптом якось несподівано з'ясувалося, що новий, єдиний Бог Ісус Христос народився... 25 грудня (хоча це не відомо і в Біблії даної дати немає), і Різдво знаходиться зовсім близько до свята зимового Сонцестояння і традиційних для римлян новорічних гулянь.

Середньовічна християнська Європа, офіційна і похмура, на відміну від античних римлян, веселих свят не любила. Проте селяни, як і раніше орали землю і потребували своєчасного приходу весни. Тому в день зимового Сонцестояння вони робили все можливе, щоб допомогти Сонцю народитися - палили вогнища, проганяли Зиму палицями, прикрашали ялиновими і березовими гілками будинки, що розпустилися в теплі, розв'язували вузли і так далі і таке інше. А потрудившись і перемігши разом з Сонцем, починали святкувати перемогу!

До указу Петра I (1700 рік) росіяни вели свій календар "від створення світу" і початок нового року святкували хтось у вересні, після збирання врожаю, а хтось - у березні, у день весняного рівнодення. Петро I, наш єдиний активний реформатор (якщо не рахувати зовсім вже давнього Володимира), привів наше літочислення у відповідність з європейським і наказав святкувати Новий рік взимку - 1 січня. 20 грудня 1699 року глашатаї, під барабанний бій, оголосили москвичам царський указ "Про святкування Нового року" в якому, зокрема, мовилося: "По великих і проїжджих вулицях знатним людям і в будинках нарочитих духовного і мирського чину перед воротами зробити деякі прикраси від дерев і гілок соснових і ялівцевих, а людям простим кожному хоча б по деревцю або гілці на ворота або під домом своїм поставити".

Ці прикраси повинні були стояти вже в перший день січня, але не в приміщенні, а зовні: на воротах, вулицях і дорогах, дахах трактирів. Всім городянам наказувалось стріляти з гармат або з рушниць (у кого вони були), пускати ракети, ночами запалювати вогні з хмизу або солом. Петровський указ

наказував вести літочислення від Різдва Христового і новорічний день, який раніше святкувався 1 вересня, відзначати 1 січня "за прикладом всіх християнських народів" тих, що жили не за юліанським, а за григоріанським календарем.

Повністю перевести Русь на новий календар Петро I не міг, оскільки церква жила за юліанським календарем, тому він обмежився тільки переходом на січневе новоріччя. Слід зазначити, що нове літочислення ще довго існувало разом із старим, - в указі від 1699 року дозволялося писати в документах дві дати - від Створення світу і від Різдва Христового.

Коли на Русі з'явилася перша ялинка, точно не відомо. В мемуарній літературі є згадки про те, що звичай ставити на свято ялинку, був ввезений до Росії майбутньою дружиною Миколи I (1796 - 1855), прусською принцесою Шарлотою (Александрою Федорівною). За іншими свідченнями, першу ялинку поставили в 40-і роки 19 століття німці, які проживали в Петербурзі. Живучи на чужині, вони не забули своїх традицій і звичок, обрядів і ритуалів, і перші різдвяні ялинки з'явилися саме в будинках петербурзьких німців.

Напередодні свята Різдва Христового, ялинки, прикрашені ліхтариками та іграшками, цукерками, фруктами і горіхами, ставилися тільки для дітей. Підлітки отримували книги, одяг, срібло. Дівчатам дарували букети, альбоми, шалі. З часом і діти почали дарувати батькам подарунки - речі власного виготовлення: предмети рукоділля, вироби з дерева та інших матеріалів, малюнки, вірші.

Після Жовтневої революції 1917 року урядом країни було поставлено питання про реформу календаря, оскільки більшість європейських країн давно перейшли на григоріанський календар, прийнятий Папою Григорієм XIII ще в 1582 році, а Росія все ще жила за юліанським. 24 січня 1918 року Рада Народних Комісарів прийняла "Декрет про введення в Російській республіці західно-європейського календаря". Підписаний В.І.Леніном, документ був опублікований наступного дня і набув чинності з 1 лютого 1918 р. У нім, зокрема, йшлося: "Перший день після 31 січня цього року вважати не 1-им лютого, а 14 лютого, другий день - вважати за 15-й і т. д." Таким чином, російське Різдво змістилося з 25 грудня на 7 січня, змістилося і новорічне свято.

У 1925 році була введена тотальна заборона на святкування Нового року. Більшовики заборонили використовувати будь-які святкові атрибути, зокрема, ялинки, ялинкові іграшки, гірлянди. Ці предмети зараховувалися до «буржуазної спадщини», з якою більшовизм повинен був всіма силами боротися. Закон працював протягом десяти років і виконувався майже беззаперечно. Проте в 1934 році було ухвалено рішення припинити його дію і повернутися до відзначення Нового року. Свято придбало статус неполітичний.

ВІДНОШЕННЯ РЕФОРМОВАНОЇ ЦЕРКВИ ДО ШАНУВАННЯ «ТОГОРОДИЩІ»

(Філіпп Шафф, з книги «Історія християнської
Церкви», том II, розділ VIII)

Звеличення Діви Марії

Серед різноманітних церковних свят знайшли своє місце і свята другорядні, головними з яких є свята на честь Пресвятої Діви Марії, яку називають «Царицею всіх святих».

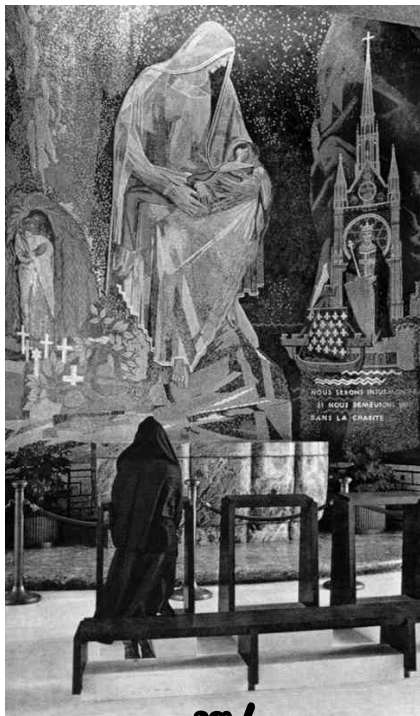
Спершу шанування Діви Марії було лише віддзеркаленням поклоніння Христу, а свята в її честь призначалися для посилення прославлення Христа. Поклоніння Діві Марії виникло у зв'язку з її внутрішнім зв'язком зі святою таємницею втілення Божого Сина, хоча, поза сумнівом, разом з цим релігійно-теологічним інтересом були й інші причини. Будучи матір'ю Спасителя світу, Діва Марія, безумовно, завжди займає особливе місце і серед всіх жінок, і в історії спасіння. Навіть на небесах вона повинна знаходитися близько до Нього – Того, Кого на землі вона носила дев'ять місяців під серцем і Кого вона із справді материнською любов'ю проводила до хреста. Цілком природно, більш того, закономірно, що в глибокому благочестивому розумінні Діва Марія асоціюється з благородними рисами жіночої і материнської вдачі, як високий зразок жіночої чистоти, любові і благочестя, від якого виходить ніжне благословення всім поколінням людей; її ім'я і пам'ять про неї завжди будуть нерозривно пов'язані з найсвятішими таємницями віри. Саме тому її ім'я відображене простими і чистими словами в Апостольському Символі віри: «Зачатого від Духа Святого, народженого від Діви Марії».

Але ні Західна, ні Східна Церкви на цьому не зупинилися. У другій половині четвертого століття греко і Римська Церкви переступили здороби діблїні межі і перетворили «мату Господа» в Богоматір, «покірливу рабу Господню», Царицю Небес, в дарувательку милостей, а «благословенну між жінками» – в заступницю всіх жінок. Більш того, можна навіть сказати, що з прародички Адама, для якої в Священному Писанні не робиться жодного винятку із загальної згріховності, вона перетворилася на беззрішну і святу Співрятивницю. Спочатку вона була звільнена тільки від фактичного згріха, а потім навіть від первородного, хоча вчення про непорочне зачаття Діви Марії заперечувалося протягом трибального часу, і було прийняте римо-католицькою церквою як догмат віри лише в 1854 році. Таким чином, шанування Діви Марії поступово перетворилося на поклоніння. В середні віки це так глибоко укорінялося в релігійному житті народу, що, не дивлячись на всі схоластичні відмінності між latría, dúlia і hyperdúlia, поклоніння Діві Марії де-факто вищим за поклоніння Христу. Ось чому в незліченних Мадоннах католицького мистецтва Марія – головна фігура, а божественне Дитя – другорядне доповнення. У католиків молитва «Отче наш» (Pater Noster) рідко промовляється без молитви «Аве Марія». До жалісливої і

чуїної Матері надзгато частіше звертаються з проханнями про заступництво, ніж до Сина Божого, вважаючи, що такий непрямий спосіб надійніший для отримання бажаного дару. До сьогоднішнього дня поклоніння Діві Марії є однією з головних причин розбіжності між греко-римським католицизмом і євангельським протестантизмом. Поклоніння Діві Марії – це один з найбільш яскравих виразів головної помилки римо-католицької церкви, яка полягає як в надмірному звеличенні людських чинників і людських засобів спасіння, так і в перешкоді безпосередньому доступу віруючих до Христа, роблячи цей доступ непотрібним, оскільки людям наві'язуються другорядні посередники і заступники. Тому ми погоджуємось майже зі всіма неупередженими істориками в тому, що поклоніння Діві Марії – це відгомін стародавнього язичества. На задку образу приходять поклоніння Церері, Ісиді та іншим античним матерям язичеських богів, а поклоніння святим і ангелам нагадує поклоніння грецьким і римським героям. Політеїзм (многобожжя) був настільки міцно вкорінений в народі, що проник і в християнство. Народна релігійність зріднилася навіть з поклонінням богиням і тому цілком природно, що таке поклоніння перейшло, перш за все, до Діви Марії.

Тепер давайте прослідкуємо основні моменти історичного розвитку католицького вчення про Діву Марію і культу поклоніння їй.

Новий Заповіт не містить ніяких вказівок щодо поклоніння Діві Марії або свят на її честь. З одного боку, Діва Марія абсолютно справедливо названа Єлісаветою, яка була під впливом Святого Духа, «мату Господа» (але не Богоматір, адже ці два визначення взагалі не синонімічні). Як і ангел Гавриїл, Єлісавета вітала Марію словами: «Благословенна ти між жонами». Більш того, сама Марія в своїй божодухновенній пісні, яка з того часу звучить в Церкві впродовж багатьох сторіч, пророко сказала: «Від часу цього всі роди мене за блаженну вважатимуть». Впродовж всієї юності Ісуса вона постає в нашій уяві як благочестива мати, сповнена дитячої невинності, чистоти і покору. Ті надзгато відомих нам моментів з її подальшого життя, особливо зворушлива сцена біля хреста, підтверджують це враження. Але водночас незаперечно і те, що ніде в Новому Заповіті для неї не робиться ніякого виключення із загальної згріховності та з загальної потреби в спасінні, і ніде вона не описана як бездоганна свята або як об'єкт божественного поклоніння. Навпаки, володіючи дійсним жіночим характером, вона завжди скромно стоїть позаду у всіх епізодах євангельського оповідання. У книзі Дії апостолів та в апостольських посланнях вона згадується лише раз і то лише як «мати Ісуса». Навіть дату її народження і смерті нам не відомі. Її слава розчиняється в святій покорі перед високою славою її Сина. У Євангелії є прості вказівки про те, що Господь, пророко маючи на увазі майбутній апофеоз Його матері по плоті, від самого початку застерігав проти цього. На весіллі в Кані Галілейській Він м'яко і шанобливо дорікнув їй за поспішне завізання. Пізніше Він поставив її в один ряд з іншими жінками, які слідували за Ним, і підпорядкував фізичну і кровну спорідненість духовній спорідненості у виконанні волі Божої.

Здоровий і стриманий опис Марії в канонічних Євангеліях різко контрастує з її описом в апокрифічних Євангеліях третього і четвертого сторіч, в яких життя Марії прикрашене фантастичними легендами і всілякими чудесами, що і заклало псевдоісторичну основу для небіблійного вчення про Марію і культу поклоніння їй. Відомо, що Всесвітня Церква засудила цю апокрифічну літературу, проте багато присутніх в ній вигаданих елементів, як, наприклад, імена батьків Марії – Йохим (замість Ілія, як вказано в Лк. 3:23) і Анна, народження Марії в печері, її навчання в храмі та нібито «уявний» шлюб з старим Йосипом, перейшли в римо-католицьку традицію. У зв'язку з цим непорочність Марії, яка не підлягає ніякому сумніву в її житті до народження Христа, була приписана всьому її життю, а її шлюб зі старим Йосипом розглядався лише як номінальний з метою опіки. Місце з Євангелії від Матвія (Мтв. 1:25), яке згідно буквальному значення свідчить про протилежне, або ігнорувалося, або пояснювалося якимось інакше. Брати Ісуса, які в євангельському оповіданні з'являються чотирнадцять-п'ятнадцять разів, і завжди в тісному зв'язку з Його Матір'ю, вважалися не як сини Марії, народжені після Ісуса, а як сини Йосипа від першого шлюбу або як двоюрідні брати Ісуса. Вважалося, що народження звичайних дітей з такої ж утроби, з якої з'явився Спаситель світу, несумісно з гідністю Марії і з гідністю Христа. Цю точку зору розділяють і багато благочестивих протестантів. З того часу вираз «вічна діва» (*perpetua virgo*) став особливим невід'ємним атрибутом Марії. З п'ятого століття цей вираз розумівся не тільки в моральному, але й фізичному сенсі, означаючи, що Марія зачала і народила Ісуса *clauso utero*. Зрозуміло, при цьому треба було припускати диво, подібно до дива в тому біблійному епізоді, коли воскреслий Ісус пройшов крізь закриті двері. Отже, в католицькому розумінні Марія займає окрему позицію в історії людства, тобто вона була заміжною дівою; дружиною, до якої ніколи не торкався чоловік.

Культ поклоніння Діви Марії

На початку п'ятого століття бурхливими темпами росло поклоніння святому, і невдовзі Марія через свій унікальний зв'язок з Господом була поставлена на чолі святих як благословенна Цариця небесних сил. До неї стали відноситися з *hyperdulia*, що означає високий ступінь шанування, на відміну від простого *dulia*, яким наділялися всі святі і ангели, і від *latría*, яке в правильному розумінні цього слова належить тільки Богові. У 608 році Папа Боніфаций IV перетворив римський пантеон на храм Діви Марії *ad martyres*, тобто язичницький Олімп був перетворений на християнський олімп святих. Згодом навіть її зображення (зроблені по оригіналу, який нібито залишив св. Лука) стали об'єктом поклоніння, а в численних легендах марновірною Середньовіччя вони здійснювали незліченні чудеса, перед якими тьмяніють чудеса євангельського оповідання. Діва Марія стала майже рівною Христу, співспасателькою, наділеною більшістю Його власних рис і діянь милості. Народна віра приписувала їй, як самому Христу, непорочне зачаття, непорочне народження, воскресіння і

вознесіння на небеса та участь у всіх небесних і земних силах (воїнствах). Вона стала центром поклоніння, обрядів і католицького мистецтва; народним символом влади, слави і кінцевої перемоги католицизму над всіма видами єресі. Впродовж всього Середньовіччя Західні і Східні Церкви змагалися між собою в прославленні Матері з божественно-людським немовлям на руках, поки, нарешті, Реформація не збільшила велику частину римо-католицьких християн від фактичного напівідолопоклонства, яке суперечить Писанню, зосередивши любов і обожнювання віруючих на розіп'ятому і воскреслому Спасителю світу, який є єдиним Посередником між Богом і людьми.

Церковні свята на честь Марії

Подне мовчання апостолів і вчителів ранньохристиянської Церкви щодо смерті Марії підштовхнуло цікавість людей до різного роду вигадок, поки, нарешті, Марії не був приписаний такий же відхід з цього світу, як це ми бачимо у Еноха та Ілії. У двох грецьких апокрифах про залишення Дівою Марією цього світу, що відносяться до кінця четвертого або початку п'ятого століть, ми вперше зустрічаємо легенду про те, що душа Марії нібито була перенесена в небесний рай Христом і Його ангелами у присутності апостолів, і що на наступний ранок її тіло також було перенесене в рай на хмарі, де воно возз'єдналося з душею. Згодом ця легенда була ще дільше прикрашена: окрім апостолів свідками цієї чудової події стали ангели, старозавітні патріархи і навіть Адам і Єва.

Таке містичне, фантастичне і, можна сказати, майже язичницьке та ідолопоклонницьке вчення про Марію породило цілий ряд церковних свят, які відзначають найбільш важливі факти і вигадані події з життя Марії; їх популярність майже схожа з популярністю свят Різдва, Воскресіння і Вознесіння Ісуса.

1. Свято БЛАГОВІЩЕННЯ: встановлене на честь повідомлення архангела Гавриїла про народження Христа і одночасно про зачаття Христа,

2. Свято ОЧИЩЕННЯ Марії (або *Candlemas*) – спогад про церемоніальне очищення Марії після сорок днів по народженню Ісуса. Це свято відмічається 2 лютого (відлік іде від 25 грудня).

3. Свято ВОЗНЕСІННЯ або УСПІННЯ Марії, яке святкується 15 серпня. Починаючи з десятого століття, перша Пречиста Пресвятої Богородиці – одне з найголовніших свят в римо-католицькій церкві. Це свято має чисто апокрифічну основу.

Потрібно також відмітити, що в середні віки з'явилися й інші свята на честь Марії: Різдво Діви Марії (650 рік); введення Діви Марії в храм (у десятому столітті), підставою для яких послужив традиційний апокриф, що розповідає про одинадцять років аскетичного навчання Діви Марії в Єрусалимському храмі; відвідини (Visitation) Дівою Марією Єлісавети (перша згадка про це свято відноситься до 1247 року у Франції), воно відзначається тільки в Західній Церкві; Свято Непорочного Зачаття, яке з'явилося у зв'язку з догматом про непорочне зачаття і офіційно було проголошене в 1854 році як церковне свято Папою Пієм IX.

Шановні читачі, ми переходимо з вами до вивчення восьмої заповіді. У Гейдельберзькому Катехізисі є таке пояснення: «Бог забороняє не лише відверте злодійство і пограбування, які караються законом (2 М. 22:1, 1 Кор. 5:9-10, 1 Кор. 6:9-10). В очах Божих грабіж включає в себе також обдурювальні і шахрайські заходи проти ближнього, які претендують на законність» (Мих. 6:9-11), а саме: навмисне неточне вимірювання ваги, маси, об'єму; нечесна торгівля; підробка грошей; лихварство і всілякі інші прийоми, заборонені Богом (5 М. 25:13-16, Пс. 15:5, Пр. 11:1, Пр. 12:22, Лук. 3:14, Як. 5:1-6, Єз. 45:9-12, Лук. 6:35). Крім того, Бог забороняє всіляку зажерливість (Лук. 12:15, Еф. 5:5) і безцільне марнотратство Його дарів (Пр. 21:20, Пр. 23:20-21, Лук. 16:10-13). Чого вимагає Бог у цій Заповіді? Щоб я робив все, що в моїх силах, для блага ближнього, щоб я поводився з іншими так, як я хочу, щоб і вони поводитися зі мною, щоб я старанно працював, аби мати чим поділитися з нужденними (Матв. 7:12, Гал. 6:9-10, Еф. 4:28).

Сферою діяльності Восьмої Заповіді є гроші, земля і власність. Ця сфера досить широка, з чого почати? Найкращим місцем є базове біблійне вчення про те, що Бог є головним власником всього (Пс.24:1; 89:1; Дії.17:24). Завдяки тому, що Він є Творцем і все в житті походить від Нього, то немає причин сумніватись в тому, що останнє слово про все завжди за Ним. А це, в свою чергу, означає, що саме Богу потрібно надавати всю кінцеву звітність. Все, чим володіє людина, є позику від Бога і її потрібно повернути в тій чи іншій формі:

Щодо місця людини у цьому, то Писання показує її як управляючого Божими дарами і добром. Бог дає їй власність і матеріальні блага (Бут.1:29; Пс.8:7). Кожній людині Бог дає різну кількість матеріальної власності, ту кількість, якою та чи інша людина може управляти (Мт.25:19-46). Також кожній особі Бог дає наказ працювати відповідно до своїх талантів та власності (Прип.6:6-8). Далі Бог дає кожній людині усвідомлення того, що потрібно буде звітуватися за своє управління і відповідати за допущені зловживання (Мт.25:21).

Відповідно до сказаного, бачимо, що народ Ізраїлю повинен був вирощувати і збирати врожай із своїх полів протягом шести років, а сьомий рік повинен бути "суботою повного відпочинку" (Лев.25:4). Як земля, так і люди, повинні відпочивати цілий рік. А також кожний п'ятдесятний рік потрібно святкувати так званий Ювілейний рік. В цей рік не можна було ні сіяти, ні жати, але разом з цим, всю земельну власність, яка була втрачена через бідність, потрібно було повернути колишньому власнику. Всіх тих, хто став рабом, потрібно було звільнити (Лев.25:1,25,50). З цими застереженнями пов'язаний той факт, що не можна було вимагати якоїсь вигоди від збіднілого брата (Лев.25:35,36). Позику потрібно давати, пам'ятаючи про те, що всі твої блага походять від Бога, який визволив Свій народ з Єгипту і дав йому добробут і добру землю. Господня щедрість повинна стати основою щедрості Його народу.

Немає потреби говорити про те, що такі закони відокремили Ізраїль, як націю, від інших народів. Жоден інший народ не міг з ним зрівнятися як за законами, так і за благословіннями. Як Ізраїль дотримувався цих законів, ми не знаємо, але кара вигнання, яка впала на народ, говорить про те, що, мабуть, він не виконував цих розумних Божих законів. Ніколи люди не отримували таких благ і ніколи не втрачали більше.

І зараз, саме в такому світлі, нам потрібно розглянути Восьму Заповідь. Саме з цим законом Творець і Власник всього приходить до людини і каже не красти, використовуючи якісь засоби чи схеми. Катехізис говорить, що Бог ненавидить такі економічні гриби, як шахрайство, або іншими словами, "нечесну торгівлю, підробку грошей". Катехізис також говорить, що ми не повинні застосовувати "обдурювальні і шахрайські заходи проти ближніх, які претендують на законність", та "щоб я поведівся з іншими так, як я хочу, щоб і вони поводитися зі мною". Звичайно, що останнє твердження застереже нас від отримання вигоди від нашого ближнього. Інколи задають запитання, чи дозволяється продавати автомобіль з поганим мотором, говорячи, що він справний і хороший? Відповідь однозначна: «Покупець, будь обережним!» А нам сподобається, якщо нам продадуть щось із дефектом? Якщо ні, то нам теж потрібно утриматися від такої дії.

Стосовно порушення цієї Заповіді, то Катехізис на цьому не зупиняється. Напевно тут потрібно згадати і про азартні ігри, до яких людей заманюють майже в кожному магазині, де є куточки розповсюдження лотерейних білетів. Ідея полягає в тому, щоб спокусити людей використати шанс в надії виграти тисячі або мільйони доларів. Але це аж ніяк не співпадає з біблійними нормами. Бог чітко говорить про те, що є два шляхи досягнення економічних успіхів: через працю (Еф.4:28) і через спадщину (Числ.36:7-9). Купівля лотерейних білетів, поїздки до Лас-Вегаса, скачки - все це фальшиві засоби на шляху до добробуту. Це штовхає людину на те, щоб ставити своє життя в залежність від удачі і приводить до грандіозних втрат на фоні незначного виграшу.

Накінець, Катехізис наближається до останнього каменя спотикання, коли говорить про "безцільне марнотратство Його дарів". Це досить широка категорія і тут можна говорити про такі речі, як лінощі, які є образою Богом даних талантів (2Сол.3:10) і марнотратство, яке є образою Богом даних ресурсів (Прип.18:9). До перших можна приєднати тих, хто не хоче заробляти на прожиття, недобросовісно виконує свою роботу, неправильно використовує свої таланти і можливості. До других - тих, хто розтринькує свої гроші на непотрібні речі, не піклується про землю і власність, які дав їм Бог, не з'їдає того, що на столі і змушений половину, а то й більше викидати. Одним словом, список лінощів і марнотратства можна продовжувати і продовжувати. Все це демонструє зневагу до Божих добрих і милостивих дарів. - -

Основною частиною закону є те, щоб ми з повагою ставилися до власності ближнього, чесно віддавалися роботі, жили, ставлячись до ближніх своїх так, як би ми хотіли, щоб вони ставились до нас, добре управляли тим, що Бог довірив нам і ділились з тими, хто в нужді. Стосовно щедрості, то потрібно сказати, що в своєму житті ми повинні керуватись головним правилом із 2Кор.9:6: "Хто скупю сіє, той скупю жатиме, а хто сіє щедро, той щедро і жатиме". Іншими словами, ті, хто зневажають бідних, фінансові потреби Божої церкви і царства, не повинні дивуватись, коли одного дня самі потраплять до фінансової скрути або в бідність, замість свого добробуту. "Бог любить того, хто з радістю дає" (2Кор.9:7).

Запитання.

1. Старий Заповіт говорить про десятину. (Бут. 14:18-20; 5Мойс.14:22-29) Що це було? Кому вона давалася? Що це нам показує? Чи важливе це також сьогодні?
2. В царя Ахава крім багатьох інших єріхів, був єріх проти 8 Заповіді. До чого це призвело і яке покарання Бог послав на нього через цей єріх? (1Цар.21; Левит 25:23)
3. Господь Ісус розповів притчу про нерозумного багача. (Луки 12:13-21) Чому Він її розповів? (8,13-15) Що зробив багач? (16-19) Чому наші Господь назвав його "нерозумним"? (20-21) Який урок ми повинні взяти з цього?
4. Кому важче увійти до Царства Небесного, багатому чи бідному? (Лук.18:24,25) Що ми повинні робити, якщо маємо гроші? (Лук.16:9) Що це означає? Хто не запам'ятав цього уроку? (Лук.16:19-31) Що з ним сталося? (Лук.16:23)
5. Відкрийте Луки 19:1-10. Яке було положення Закхея? (вірш 2) Що йому сказав Ісус? (5) Якою була реакція наповну? (7) Що спонукало Ісуса сказати: "Сьогодні на дім цей спасіння прийшло"? (8)
6. Коли люди отримують зарплату, часто витрачають її в такому порядку: власні інтереси - розваги, тютюнок, гулянки; їжа, одяг і оплата послуг; 3)... 10) Церква. Чи правильним є цей порядок? Якщо так, чому? Якщо ні, чому ні?
7. Як ви заробляєте гроші? Що ви робите з ними? Як ви визначаєте, на що потратити гроші? На які непотрібні речі ви їх витрачаєте? На які потрібні речі ви їх витрачаєте?
8. Апостол Павло сказав: "Корінь усього поганого - грошоловство". (1Тим.6:10) Що це означає?
9. "Якщо ти маєш мало грошей, або зовсім нічого, то ти не повинен давати їх для Бога". Правда це, чи ні. Порівняйте з Марк. 12:41-44
10. У який спосіб робітники і роботодавці крадуть одне в одного? (Левит.19:13; Мтв.25:18, 24-30; Якова 5:4)
11. Що означає "лихварство"? Чи можуть християни позичати гроші для потреб нужденних братів? (Лев.25:35-38; Псалом 15:5)

На основі книги James Visscher «I BELONG»

Непізнаний гість

Патріція Ст. Джонс

У давні-давні часи, в дев'ятому столітті, плем'я вікінгів вторглося до Англії. Настали неспокійні часи.

Вікінги приплибли на військових кораблях і скрізь, де б не побували, грабували, вбивали людей, спаливали домівки і церкви. Англіїці втікали від них, поки хоробрий король Альфред не озброївся і не дав відсіч завоююнкам на суші і на морі. Спочатку його супроводжував успіх, але був час, коли його війська зазнали поразку. Вікінги отримали перемогу, і король змушений був втікати зі свого замку, ховатися, переодягнувшись у злидаря. Одним із тих небагатьох, кому король міг повністю довіряти, був пастух Ульфрік. Він дуже любив свого короля і ніколи б його не зрадив. Ульфрік запропонував королеві пожити в своїй хатині в лісі. Дружині через її балакучість Ульфрік не сказав, хто їхній гість.

Король Альфред був дуже пригнічений. Він годинами сидів на одному місці, думав про втрачене королівство і бдучив плани нового походу проти вікінгів. Дружині пастуха не подобалося здоров'я людини, яка постійно сиділа без роботи за столом цілий день. Роботи було багато, і жінка не могла зрозуміти, як її чоловік може терпіти в домі такого ледаря. Тому вона вирішила дочекатися, поки Ульфрік піде до свого стада, і тоді висловити непрошеному гостю свою думку.

Як тільки Ульфрік пішов, вона підійшла до Альфреда і сказала:

- Послухай, в нашому домі ніхто ніколи не сидів склавши руки! З тебе користі, схоже, небагато, але ти можеш доглянути, принаймні, за паляницею на печі, поки піду до колодязя. Коли паляниця спечеться, перевернеш її, а коли й інша сторона буде рум'яною, зніми її на сіл.

Король Альфред сидів перед піччю, дивлячись на вогонь, не переставав думати про перемогу. О, якби він ще раз міг зібрати свої війська... Якби вони ще раз могли виступити проти супротивника... Але в момент роздумів ляпас і кілька лайливих слів повернули короля до реальності. Він і сам вже відчув запах горілого. Щось згоріло... Точно, паляниця... Вона стала чорною, як смола, а дружина господаря стояла перед ним в розлюченості.

- Ти ледарю і неробі! - кричала вона. - Що ти накоїв? Тобі навіть не можна доручити...

- Жінко, що ти робиш? - прозвучав у цей момент від дверей голос Ульфріка. Він розумів, що її зараз не просто зупинити, тому додав: - Замовкни нарешті! Небже ти не пізнаєш свого короля?!

Ми не знаємо, що трапилося далі, але достеменно відомо, що король все ж зібрав сміливців і переміг загарбників. Після цього Альфред Великий повернувся в замок і ще довго правив своєю державою. Його любили і поважали. Він не забув, що Ульфрік дав йому притулок у важкі дні. За його вірність король узяв пастуха в палац і зробив своїм наближеним.

А дружина Ульфріка ще довго, напевно, відчувала незручність перед королем, якого вона не впізнала, коли той переодягнутим прийшов у її дім.

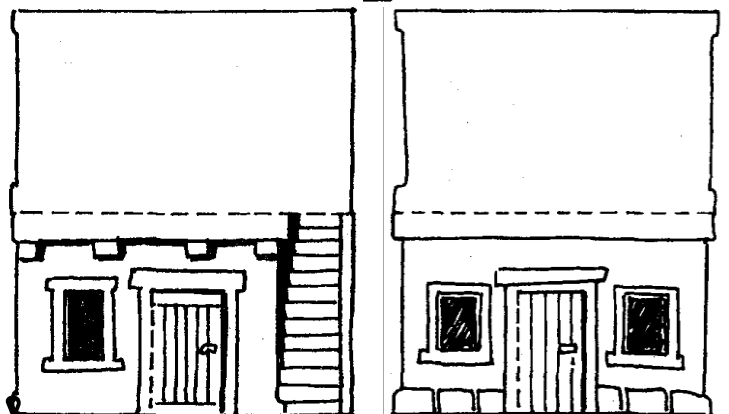
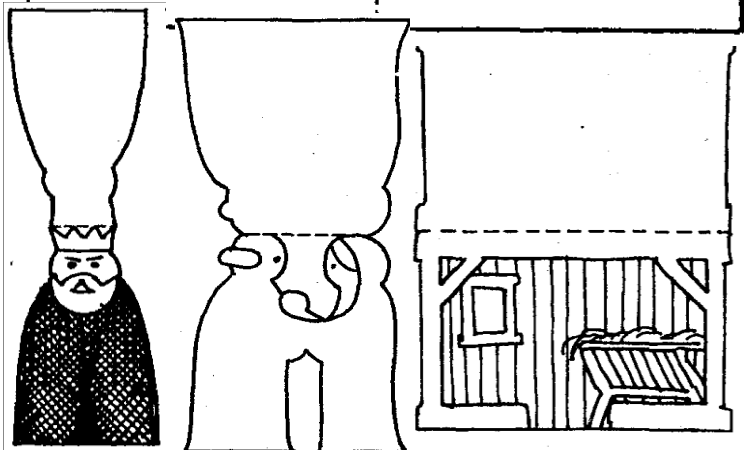
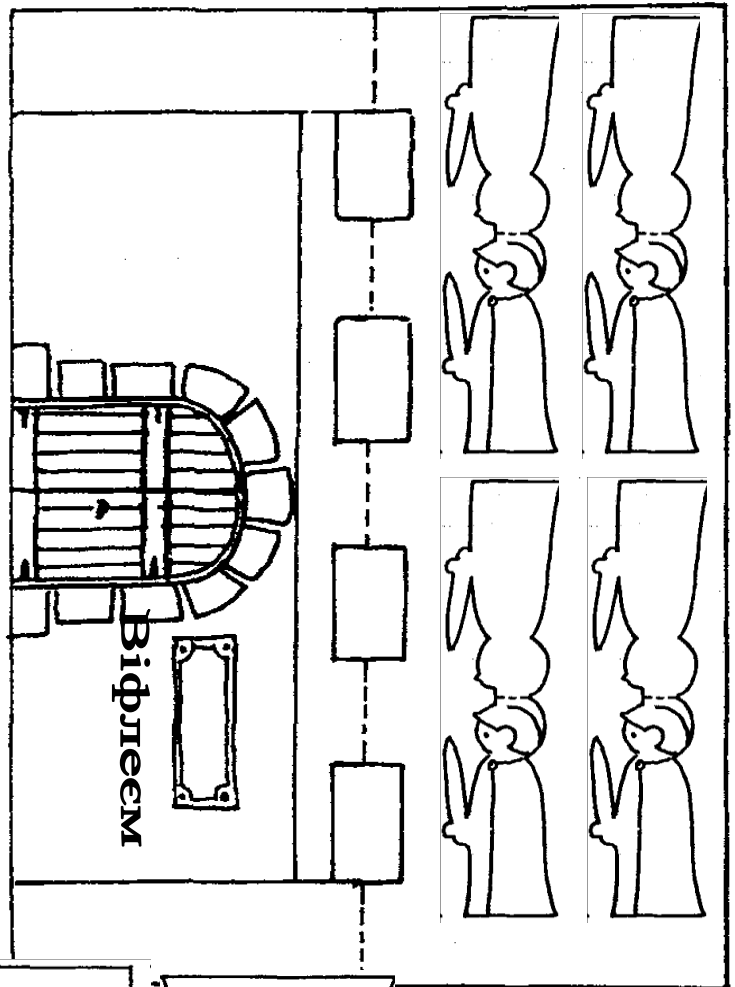
Коли Ісус залишив Свій дім у небесах і прийшов у світ простою людиною, не всі впізнали в тому немовляті Бога. Господар гостиниці закрав перед Ним двері. Його брати і сусіди дивилися на Нього, як на звичайного хлопчика. Коли Він робив чудеса, багато хто сприймав Його лише як хорошу людину.

Лише деякі впізнали в Ньому Бога: пастухи, мудреці зі сходу, батьки, учені, деякі з тих, кого Ісус вилікував. Його визнав і римський сотник та розбійник, якого розіп'яли поряд з Ісусом на хресті.

Золотий вірш: „Воно в світі було, і світ через Нього повстав, але світ не пізнав Його. До свого Воно прийшло, та свої відцуралось Його.“ (Івана 1:10-11).

Для роздуму: Господь не прийшов у світ в прекрасному царському одязі, як багато людей очікували на те. Яким ти чекаєш Його? Як ти гадаєш, можливо Бог і сьогодні приходить до нас, а ми Його не впізнаємо?

Скопіюй, виріж та розфарбуй сценку про народження Ісуса у Віфлеємі, та царя Ірода, який хотів убити маленького Ісуса.

- На католицьке Різдво, 24-25 грудня, в Ізраїлі чекають більше 60 тисяч туристів-християн – у півтора рази більше, ніж торік. Ізраїльська влада 24 – 25 грудня пустить між Єрусалимом і Віфлеємом автобус, який безкоштовно розвезитиме туристів, щоб спростити їм подорож в палестинське місто, загороджене бетонною “стіною безпеки” і мережею контрольно-пропускних пунктів. У 1999 році християни складали 62% від всього населення Віфлеєма, в даний час ця цифра скоротилася до 15%. Причина - масовий “виїзд” християн, які рятуються від радикального ісламізму.
- Арабська газета “Аль-унаван ар-Раісі”, яка виходить в Назареті, стверджує, що Ізраїль схвалив план споруди Третього храму по сусідству з мечеттю “Аль-акса” і мечеттю Омара. З посиланням на документи, які потрапили в редакцію, видання повідомляє, що глава уряду вже схвалив зведення нової юдейської святині і що вартість проекту дорівнює 44 мільйонам доларів.
- Згідно дослідження, проведеного в Австрії, послідовники ісламу скоро стануть другою за чисельністю релігійною общиною в країні після Католицької Церкви. За прогнозами, в 2010 році мусульмани обженуть протестантів, які є в Австрії релігійною меншиною в порівнянні з католиками. В той час, як число протестантів в Австрії з 1971 по 2006 рік сильно зменшилося і досягло приблизно 326 тис. осіб, кількість мусульман в Альпійській країні за той же період збільшилася майже в 15 разів.
- Індія, Нігерія, Бразилія і Марокко визнані найбільш релігійними націями світу. Близько 96% населення цих країн назвали себе релігійними. У Нігерії, де відсоток співвідношення християн і мусульман практично однаковий, 92% населення вважають себе за дуже релігійних. Скажімо, релігійність населення Німеччини, Австрії і Швейцарії в цілому складає близько 70%, біля 20% вважають себе за дуже релігійних. Великобританія і Франція займають останні місця по рівню релігійності населення. Найбільш нерелігійною країною в Європі стала Росія – близько 50% населення назвали себе релігійними і лише близько 7% - дуже релігійними.
- Кращим футболістом року став християнин-протестант Рікардо Кака. Лідер італійського Мілана і збірної Бразилії Рікардо Кака оголосив, що після завершення спортивної кар'єри стане протестантським священником. Після кожного гола у ворота противників він піднімає руки вгору і дякує Господу. Після фіналу Ліги Чемпіонів сезону-2006/07 бразилець перед камерами підняв футболку Мілана, показавши майку, на якій був напис “Я належу Ісусу”.
- Більше 200 пасторів з підпільних християнських церков арештовано в провінції Шаньдун на півдні Китаю, які були присутні на зборах по вивченню Біблії.
- У Києві в готелі St Sofia Hyatt Regency відбувся з'їзд Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій, присвячений його десятиліттю. Делегати вирішили “більше робити, ніж говорити” і одразу ж оголосили про намір створити власний дорадчий орган при Верховній раді.
- Олександр Турчинов: “Я – євангельський баптист, Тимошенко – православна, Фельдман – юдей. Бездуховна влада небезпечна”. Церковне служіння правої руки Юлії Тимошенко – Олександра Турчинова – давно стало наріканням. Ситуація погіршилася після чергової лавини звинувачень на адресу БЮТ з боку Михайла Бродського. Окрім всього іншого, лідер “вольних демократів” заявив про те, що нардеп-бютівець Віталій Барвіненко нібито поскаржився йому “на те, що Турчинов його примушує перейти в баптистську віру, що вже більше 70 нардепів з БЮТ - баптисти, як і весь секретаріат БЮТ”.
- «Реклама Бога на півмільйона», «Хто спонсорує рекламу Бога?», «Реклама Бога для мера», «Божественні лайт-бокси» – такими гучними заголовками майоріє київська преса з початку листопада. Пристрасті не стихають на різноманітних Інтернет-форумах і блогах. Питання зависли в повітрі і спонукали до журналістських розслідувань. Такий фурор здійснила соціальна акція «Відчуй силу змін», яка з 1 листопада триває в столиці. Все місто обліплене численними біл-бордами (площа деяких з них – 600 м2), метрополітен світиться сіті-лайтами, практично в кожному вагоні постер, плюс

рекламні ролики на «Нашому радіо» і «Радіо-енерджі», а також п'ятнадцятихвилинні фільми по ТБ. І вся ця рекламна продукція закликає «відчутти силу змін», яку відчували люди, зображені на рекламних щитах. А це: «Міс Україна-2007» Ліка Роман, чемпіон світу по фехтуванню Володимир Лукашенко, співачка Марина Одоліська, у минулому авторитет в кримінальних кругах Олег Васюк та інші.

- Всесвітньо відома компанія Apple уклала договір з християнськими університетами на безплатне розповсюдження проповідей, лекцій, презентацій і новин на християнську тематику через популярний програвач виробництва компанії iTunes. За допомогою програми «iTunes U» християнські університети зможуть розміщувати свій контент на серверах компанії, звідки студенти зможуть завантажувати інформацію на свої КПК. Працюючи, чекаючи на автобус або гуляючи по місту, вони зможуть слухати все, що їм необхідно.
- В київську мерію звіти про свою соціальну діяльність послали три церкви: адвентисти сьомого дня, римсько-католицька церква, Всеукраїнський союз церков християн віри євангельської п'ятидесятників. Такі звіти рекомендував прислати всім членам Київської ради церков і релігійних організацій столичний мер Леонід Черновецький. Пан Черновецький заявив, що хотів би побачити, що церкви не тільки отримують гроші від прихожан, але і проводять в Києві роботу по подоланню бідності, ведуть боротьбу з розповсюдженням алкоголізму, наркоманії і СНІДу. Натомість мер пообіцяв релігійним організаціям, які надсилають таку звітність, допомагати у вирішенні їх проблем. Того ж дня ієрархам була презентована розроблена фахівцями «Київгенплану» схема розміщення культових споруд в Києві (близько 200 місць). Документ ще не затверджений Київською радою, але Леонід Черновецький обіцяє церковним діячам, які звітують про свою соціальну діяльність, виділяти ділянки з цього генплану під будівництво храмів. Мер визнав деякі перекося в пропорціях виділення земельних ділянок різним конфесіям в Києві в 2007 р. (з перевагою у бік Української православної церкви (Московського патріархату) і пообіцяв враховувати інтереси всіх конфесій.
- У Китаї 1 грудня відбувся фінал конкурсу краси «Міс світу - 2007». Основною темою вечора стала боротьба з ВІЛ-СНІДом. Красуні з 106 країн світу боролися за право називатися самою-самою. Україну на цьому престижному конкурсі представляла уродженка Закарпаття, євангельська християнка Ліка Роман. Вона увійшла до двадцятки найкрасивіших.
- Участь Віктора Януковича в панахиді на згадку про жертви Голодомору 1932-33 років, яку 24 листопада в Софійському соборі очолив настоятель УПЦ КП патріарх Філарет, викликала різку критику зі сторони громадських організацій УПЦ (МП) і цієї Церкви зокрема. Союз православних громадян України (СПГУ) пригрозив Януковичу навіть відлученням від Церкви за те, що той цілував хрест в руках Філарета. У прес-службі УПЦ (МП) вважають, що Віктор Янукович просто «став жертвою філаретовської провокації».
- Різдво - стрес для віруючих батьків. Американський соціолог Джордж Барна провів дослідження з метою з'ясувати, які різдвяні подарунки купують своїм дітям віруючі батьки. «Мільйони віруючих батьків хочуть зберегти своє обличчя в очах дітей і тому дарували їм подарунки, які відповідають вимогам цього постмодерністського суспільства», вважає Джордж Барна. «Проблема полягає в тому, що часто зміст цієї розважальної продукції йде в розріз з моральними принципами християнської віри. Батькам доводиться вибирати: задовольнити дитячі капризи або відповідати Божим стандартам, описаним в Біблії. Коли вони вибирають перше, у них часто залишається в душі нехороший осад». Барна також додає, що «багато християн прагнуть служити відразу двом панам, які знаходяться в непримиренному конфлікті один з одним: Богові та суспільству. Сумно, але Різдво стає днем стресу для тих християн, які не хочуть розчарувати ні Бога, ні своїх дітей. В результаті виходить, що і Бог, і вони самі відчувають глибоке розчарування, купуючи дітям подарунки, які не служать для їх блага. Для християн Різдво має бути часом спогаду і святкування народження Ісуса Христа, проте ця радість дуже захмарилася від того, що ми надто заціклюємося на матеріальних витратах і покупках».

Життя громад УЄРЦ

м.Рівне

Господь тримає нас у своїх руках і дає нам можливість далі служити Йому. Тривають богослужіння, інколи приходять нові люди, які залишаються. В громаді також проводяться уроки по вивченню катехізису, і частіше на ці уроки приходять саме члени церкви, а не ті, хто бажає ними стати. Також намагаємось вирішити питання з членством церкви та тими хто може приймати участь у Господній вечері. Це певна проблема, адже маємо декілька старших людей, які належали до реформованої церкви ще до війни. На даний час добре працює Недільна школа, проте на відміну від цього робота з молоддю погіршилася. Ми молимося за вирішення цієї проблеми і просимо це робити також інших братів та сестер.

Громада задіяна у будівництві парафіяльного будинку біля церкви. Плануємо, щоб цей будинок використовувався для потреб церкви в Рівному та для духовної розбудови всієї УЄРЦ. Особливо працюємо над питанням організації біблійного коледжу в Рівному у цьому приміщенні. Це нагальне питання для багатьох громад, тому ми бачимо велику потребу в цьому коледжі. Для УЄРЦ потрібні освічені місіонери та пресвітери, які могли б знати Слово Боже. Є невеличка проблема з молодіжними зібраннями, але ми стараємось, щоб її усунути.

Київ

Наша громада далі проводить богослужіння та намагається рости духовно у пізнанні нашого Господа Ісуса Христа. Після певних трагічних подій, які сталися в житті членів громади, до церкви залучилися нові люди. Громада прагне рости духовно і чисельно. На даний час готуються декілька людей до конфірмації, визнання своєї віри в Спасителя. Відновилися робота Недільної школи, яка через відсутність викладачів не могла розпочати свою роботу ще з літа. Тепер члени громади бажають допомогти відновити заняття з дітьми, використати таланти, дані їм Богом на служіння Всевишньому. Тому проводимо зараз заняття з дітьми, куди повернулися ті, хто відвідував раніше та прийшли нові діти.

Наша молодь, показуючи хороший приклад, почала самостійно організовувати уроки, куди запрошують своїх друзів. Просимо ваших молитов за них, щоб Бог дав їм, як і всім нам, мудрість та росту в Господі, щоб бути найкращими інструментами в Його руках для слави нашого Господа Ісуса Христа.

Нагальним і болючим питанням громади є питання купівлі церковного приміщення для богослужінь. Молимося та активно діємо у вирішенні цього питання.

Свалява (Закарпатська обл.)

Активно працює Недільна школа і ми радіємо за тих дітей, які ростуть у пізнанні Спасителя Ісуса. Вдячні також вчителям Недільної школи за їхню важку працю та молитви за цих дітей. На Різдвяні свята діти змогли підготувати святковий виступ з піснями, віршами та сценками. Молимося також, щоб і батьки цих дітей прийшли на цей святковий виступ.

Крім іншого триває робота з молоддю, служіння в бібліотеці. Важливим методом досягнення Доброю Новиною інших людей є розповсюдження проповідей, які у друкованому виді люди можуть взяти після богослужіння та віднести своїм рідним та близьким. Таким чином, крім присутніх на богослужінні цю проповідь можуть прочитати ще біля 25 людей. У планах є видання книги з проповідями українською мовою.

Також крім вже створеного веб-сайту нашої громади будемо намагатися поширювати Слово Боже в медіа просторі. Активно співпрацюємо з громадою в Мукачеві та шукаємо нові контакти для єдності в Христі. Молимося за чисельний ріст нашої громади та плоди нашого служіння.

с.Таврійське та Рідна Українка (Херсонська обл.)

Ми раді, що наші невеличкі громади можуть прославляти Господнє ім'я. Крім богослужінь та уроків катехізису намагаємось проводити ще й інші євангелізаційні акції. Так, нещодавно було проведено дві євангелізаційні програми.

Першу проводили представники фонду «Вірний Шлях» з Рівного у школах Таврійського та Гладківки. Це були лекції для молоді про шкідливість паління, наркоманію, СНІД та багато іншого. Минулого разу ми самі йшли до школи і просилися проводити ці заняття, але тепер представники шкіл самі запросили нас. По-друге, нас відвідав Степан Деліні - пастор однієї з реформатських церков на Закарпатті, який допоміг провести євангелізаційний тиждень по вивченню Слова Божого.

Громадою в Рідній Україні був придбаний тенісний стіл, через який ми намагаємось залучити молодь до громади. Громада Таврійського займається будівництвом церковного приміщення, закладанням фундаменту та виготовленням будівельних блоків для церкви.

Степань (Рівненська обл.)

Ми вдячні Богові, що можемо читати в цій газеті новини інших братерських громад, а також ділитися новинами свого служіння та життя громади. У зимовий період, коли у людей є більше вільно часу, намагаємось проводити зібрання з членами громади також серед тижня, щочетверга, де ми молимося за потреби громади, братні церкви та вивчаємо Слово Боже. І саме розуміючи Слово Боже, розуміючи єдиний шлях до Царства Божого, двоє людей бажають визнати свою віру в Господа Ісуса і далі йти по цій вузькій стежині. Ця конфірмація запланована на Різдвяні свята.

Як завжди, у нас проходять уроки в Недільних школах Степаня та Гути. Діти готуються до Різдвяних свят, до виступу та святкового концерту. Тривають також молодіжні зустрічі, і слава Богу, що молодь частіше починає відвідувати і богослужіння. Крім того, ми далі працюємо над спорудженням приміщення для Недільної школи, а також маємо намір придбати земельну ділянку під будівництво церкви.

Розпорядок служінь

Церкви з Реформованим віровченням

можна знайти:

РІВНЕ	СВАЛЯВА
Богослужіння проходить: вул. Пересопницька 200 неділя, о 10 год. Тел. (0362) 226-777	Богослужіння: неділя, о 13 год. вул. Ломоносова 14 Тел. (03133) 7-30-61
СТЕПАНЬ	КИЇВ
Богослужіння: неділя, о 13 год. вул. Олени Теліги, 27 Тел.: (03655) 4-11-77	Богослужіння: неділя, 11 год., просп. Лісовий 12-6 Тел. 524-68-14
РІДНА УКРАЇНКА	ТАВРІЙСЬКЕ
Богослужіння: неділя, 14 год., медичний пункт Тел. (05539) 3-32-58	Богослужіння: неділя, 10 год., Лісна, 71 Тел. (05539) 4-32-39
ЗАКАРПАТСЬКА РЕФОРМАТСЬКА ЦЕРКВА	Богослужіння на українській мові є в:
УЖГОРОД Богослужіння: неділя, 10.00 Пл. Жупанатська 4,	Мукачеве - вул. Духновича 72, о 10.00 Перечин, Вишкове, Білки.
ЄВ. ПРЕСВІТЕРІАНСЬКА ЦЕРКВА УКРАЇНИ	
м. Одеса тел. (0482) 37-15-19 м. Київ тел. (044) 246-75-76 м. Херсон тел. (0552) 22-54-35 м. Черкаси тел. (0472) 64-45-13	м. Миколаїв тел. (0512) 43-05-16 м. Ізмаїл вул. Кірова 14 м. Белгород - Дністровський тел. (04849) 22-397 м. Харків вул. Артема 38

ХРИСТИЯНСЬКА БІБЛІОТЕКА

Української Євангельсько-Реформованої Церкви
Біблії, книги, відео- та аудіо продукція, сувеніри
м. Свалява, вул. Борканюка (біля муз. школи)
тел. 80506665549
працюємо: пон.-п'ятн.: 10.00-17.00

- Технічний редактор: Мурза Єріка
- Члени редакції: Мурза В., Пилипенко В., Молнар Ш.
- НАША АДРЕСА:
- 89300 Україна, Закарпатська обл., м. Свалява, вул. Визволення 164 / 1
- Телефон редакції: 7 30 61
- E-mail: murza@UERC.svl.uzhgorod.ua
- Тираж видання: 1000 примірників.
- Періодичність - раз у два місяці.
- Газета розповсюджується за пожертви.

ВІДВІДАЙТЕ СТОРІНКУ
СВАЛЯВСЬКОЇ
ГРОМАДИ В ІНТЕРНЕТІ
WWW.UERC.H.COM.UA

Ми ходимо в Недільну школу. А ти?

Запрошуємо дітей відвідати Недільну школу, де після Різдва нх свят розпочинаються нові уроки по вивченню Біблії.

ТРИ КЕДРИ

Пауло Коельо

Як розповідається в одній знаменитій стародавній легенді, колись в прекрасних гаях Лівану народилися три кедри. Кедри, як відомо, ростуть дуже-дуже повільно, так що наші три дерева провели цілі століття в роздумах про життя і смерть, про природу і людство.

Вони бачили, як на землю Лівану прибули посланці царя Соломона і як потім в битвах з ассирійцями земля ця омилася кров'ю. Вони бачили віч у віч залятих ворогів - Єзавель та пророка Ілліу. При них було винайдено алфавіт; вони дивувались, спостерігаючи, як повз них проходять каравани, завантажені барвистими тканинами.

Одного прекрасного дня кедри вирішили поговорити про майбутнє.

- Після всього, що мені довелося побачити, - сказав перший, - я хотів би перетворитися на трон, на якому сидітиме наймогутніший цар на землі.

- А я хотів би стати частиною чогось такого, що навіть перетворить Зло в Добро, - сказав другий.

- А що до мене, - сказав третій, - то я бажав би, щоб люди, дивлячись на мене, повсяк час згадували про Бога.

Минули роки і ось, нарешті, в лісі з'явилися лісоруби. Вони зрубали кедри і розпиляли їх.

У кожного кедр було своє заповітне бажання, але реальність ніколи не питає, про що ми мріємо. Перший кедр став хлібом, а із залишків його деревини спорудили ясла. З другого дерева зробили грубий сільський стіл, який пізніше продали торгівцеві меблями.

Колоди від третього дерева продати не вдалося. Їх розпиляли на дошки і залишили зберігатися на складі у великому місті.

Гірко нарікали три кедри: "Наша деревина була дуже хорошою! Але ніхто не знайшов їй гідного застосування".

Час минав, і ось одного разу зоряною ніччю якась подружня пара, яка не знайшла собі даху, вирішила переночувати в хліві, збудованого з деревини першого кедр. Жінка була вагітна. Тією ночі вона народила сина і поклала його в ясла, на м'яке сіно.

І тієї ж миті перший кедр зрозумів, що мрія його збулася: він послужив опорою найбільшому Цареві Землі.

Кілька років опісля, в одному скромному сільському будинку люди сіли за стіл, зроблений з деревини другого кедр. Перш, ніж вони взяли за їжу, один із них мовив декілька слів над хлібом і вином, що стояли на столі.

І тут другий кедр зрозумів, що цієї миті він послужив опорою не тільки чаші з вином та хлібом, але й союзу між Людиною і Богом.

Наступного дня з двох брусків третього дерева збили хрест. Через кілька годин привели поранену людину і прибили її до хреста цвяхами. Третій кедр жажнувся своїй долі і почав проклинати жорстоку долю.

Але не минуло й трьох днів, як він зрозумів уготовану йому частку: людина, що висіла на хресті, стала Світочем Миру. Хрест, сколочений з деревини цього кедр, перетворився із знаряддя тортур в символ торжества.

Так сповнилася доля трьох ліванських кедрів: як це завжди буває з мріями, вони сталися, але зовсім не так, як вони собі уявляли.